

๓.๒.๑(๕) พระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๕

ย

ความเป็นมา

ย ในการประชุมเพื่อเตรียมงานวางพวงมาลาวันปิยะมหาราช ๒๓ ตุลาคม ๒๕๒๕ ย กรมการจังหวัดและผู้เข้าร่วมประชุมโดยนายมานิตย วัลยะเพ็ชร์ย

ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ย เป็นประธานย

ได้มีความเห็นว่าจังหวัดภูเก็ตไม่มีพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใดประดิษฐานในที่สาธารณะเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติให้ประชาชนได้สักการ

ะและเพื่อเป็นศูนย์รวมใจรำลึกถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคนไทยในชาติเดียวกัน ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม

ทุกปีที่ผ่านมาราชการ พ่อค้า ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มพลังมวลชน ได้จัดทำพวงมาลามาร่วมในพิธีวางพวงมาลาวันปิยะมหาราชเป็นจำนวนมาก

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมสถานที่ได้เตรียมการ โดยนำพระรูปจำลองของพระองค์มาประดิษฐานเป็นการชั่วคราวตลอดมา

พระบรมรูปจำลองที่จัดหาได้มีขนาดเล็กไม่เด่นชัด ไม่มีสง่าเท่าที่ควรย

การกระทำดังกล่าวจะเป็นไม่เหมาะสมแก่คุณความดีของพระองค์ท่านที่มีต่อประชาชนชาวไทยทั้งมวลย จังหวัดภูเก็ตน่าจะกระทำได้ดีกว่าที่ปฏิบัติมาแล้ว

ย อนึ่ง เนื่องจากขณะนั้นทางราชการได้ประกาศชวนเชิญให้ส่วนราชการต่าง ๆ และทุกจังหวัดจัดสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์

ตลอดจนสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์สำหรับชุมชนทั่วไปในโอกาสเฉลิมฉลองการครบ ๒๐๐ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ในพ.ศ.๒๕๒๕

ที่ประชุมจึงเห็นชอบให้จัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ในสถานที่ที่เหมาะสมให้สมพระเกียรติ

และให้ประชาชนได้มีโอกาสเยี่ยมตลอดจนได้สักการะได้ทุกโอกาส และให้เร่งรัดดำเนินการเร่งให้เสร็จโดยด่วนเพื่อเป็นโครงการหนึ่งในการร่วมงานฉลองครบรอบ ๒๐๐

ปี กรุงรัตนโกสินทร์

ย

การดำเนินงาน

ย เพื่อให้การจัดสร้างเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ จังหวัดภูเก็ตจึงได้รายงานกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

และกรมศิลปากรย ย ย ย กระทรวงศึกษาธิการย ตลอดจนราชเลขานุการในพระองค์ ฯ

เพื่อทราบความต้องการของจังหวัดภูเก็ตและขอความร่วมมือในการให้การสนับสนุนการจัดสร้างตลอดจนการดำเนินการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตในการจัดส

ร้าง ในการนี้จังหวัดได้รับความร่วมมือในการดำเนินการอย่างดียิ่งจากทุกฝ่าย เฉพาะกรมศิลปากรได้มอบหมายให้นายประเวศย ลิมปประดิษฐ์ ผู้อำนวยการกองหัตถศิลป์

และนายชิน ประสงค์ ประติมากรกองหัตถศิลป์ มาร่วมพิจารณาคัดเลือกสถานที่ที่จะสร้างและให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการ

ย ในการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันครั้งสุดท้าย ที่ประชุมมีความเห็นชอบร่วมกันว่าเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงบริหารงานและการปกครอง ทั้งในด้านการปรับปรุงองค์กรย ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนที่มีต่อกัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการเลิกทาสนั้นเป็นพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ย

ฉะนั้นพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ท่านสมควรประดิษฐานบริเวณหน้าอาคารหลักในการบริหารและการปกครองของชุมชนในพื้นที่จังหวัดย

สำหรับจังหวัดภูเก็ตจึงสมควรจัดสร้างบริเวณหน้าอาคารศาลากลางจังหวัดภูเก็ต และควรจัดสร้างเทพารักษ์องค์จริงเพื่อให้ได้สัดส่วนกับอาคารและบริเวณโดยรอบ

ย เมื่อได้เห็นชอบร่วมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ย กองหัตถศิลป์ ย กรมศิลปากรย จึงได้ให้การสนับสนุนออกแบบพระบรมราชานุสาวรีย์

และเสนอขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตย เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้วย จึงได้ดำเนินการหล่อพระบรมรูปเทพารักษ์องค์จริงให้จังหวัดภูเก็ตย

โดยจังหวัดภูเก็ตเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการย สำหรับถ้อยคำจารึกที่แทนประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์นั้นย

จังหวัดได้เสนอข้อความที่จะจารึกให้กรมศิลปากรเป็นผู้พิจารณา และกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ได้ปรับปรุงแก้ไขให้จารึกข้อความไว้ดังนี้

ย โ จ.ป.ร. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ย พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวย พระราชสมภพเมื่อพุทธศักราช ๒๓๙๖ย เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๑๑ย เสด็จสวรรคตเมื่อพุทธศักราช ๒๔๕๓ย ทรงสร้างสรรค์ความเจริญ วัฒนา และความมั่นคงแก่พระราชอาณาจักรย

พระราชทานความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรโดยทั่วหน้า

ย ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน จังหวัดภูเก็ต พร้อมใจกันสร้างและประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์นี้เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐

ปี พุทธศักราช ๒๕๒๕ โ

ย ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จังหวัดได้รับแจ้งจากกรมศิลปากร ให้ส่งเจ้าหน้าที่ไปรับพระบรมรูปของสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ซึ่งได้จัดทำแล้วเสร็จเพื่อนำกลับจังหวัดภูเก็ต ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๕ และเมื่อจังหวัดได้ทำแท่นฐานแล้วเสร็จจึงได้นำพระบรมรูป ฯ

ขึ้นประดิษฐานบนแท่นฐานอนุสาวรีย์ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

และผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตได้มีหนังสือถึงราชเลขาธิการให้พิจารณาความกราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ หรือในกรณีที่พระองค์ท่านไม่ทรงว่างจากพระราชภารกิจอื่นขอได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร หรือสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินกระทำพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์แทนพระองค์ให้เป็นที่เรียบร้อย
ดังที่ราชการได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ประชาชนจังหวัดภูเก็ตสืบไป

หนังสืออ้างอิง

ย วารสารภูเก็ตฉบับพิเศษ โปรด ฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จแทน ฯ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗